

Jim Heckman: Independenta, Perseverenta, Excelenta. Punct si de la capat...

Regretatul Albert Rees al Universitatii Princeton, unul din cei mai temuti si mai illustri profesori ai anilor '70, aprecia in fata colegilor de breasla ca acel curs de economia muncii pe care i l-a predat doctorandului Jim Heckman a fost nu doar cel mai bun curs predat de el, dar probabil cel mai bun curs de economie vreodata. Confruntat cu indoiala interlocutorilor, Rees se revolta: "dar e clar, Jim Heckman a fost singurul student in cursul meu din acel an!".

Anecdota indica unele trasaturi de caracter ale lui James J. (Jim) Heckman, profesor de economie la Universitatea din Chicago si co-Laureat al "Premiului Bancii Centrale a Suediei in Stiinte Economice in memoria lui Alfred Nobel" din anul 2000: interesul, ambitia, precocitatea, talentul, independenta, autoritatea. Acestea li se adauga atributul dominant: perseverenta. Intrucat pana si titlurile studiilor seminale ale lui Heckman suna alarmant de complicat, eg. "Modele de Ecuatii Simultane cu Variabile Endogene, atat Continue cat si Discrete" sau "Variable Instrumentale Locale si Modele cu Variabile Latente pentru Identificarea si Incadrarea Efectelor de Tratament", ne vom limita la o scurta prezentare informala a remarcabilei sale contributii stiintifice. Contrar celor ce neaga utilitatea cercetarii stiintifice in economie, aportul lui Heckman, etern avocat al cercetarii cu aplicatii practice, are un impact enorm pentru societate, dincolo de spatiul academic.

Interfata intre economie si statistica, microeconometria foloseste teoria economica in analiza "microdatelor" la nivel de firma, familie, individ. Studiile economice utilizand microdate sunt esentiale in investigarea comportamentului agentilor economici, eg. decizii de consumatie, de a investi in educatie, de a lucra, de a forma o familie, etc, urmarind inter alia dezvoltarea politicilor sociale potrivite pentru atingerea unor tinte precum ridicarea nivelului de trai, combaterea analfabetismului, reducerea somajului s.a.m.d. Una din contributiile majore a lui Heckman a fost dezvoltarea metodologiei adecvate, inexistente anterior, de evaluare a efectelor acestor "tratamente" sociale. Astfel, Heckman a inventat tehnici statistice aplicabile grupurilor de populatie "selectate" (metode care au revolutionat ulterior multe din stiintele sociale si chiar medicina). Vrem de exemplu sa analizam impactul educatiei universitare asupra evolutiei salariului individual ulterior pentru a sti daca autoritatea decizionala ar trebui, si in ce masura, sa faciliteze masiv educatia universitara. Desi observam salariul celor ce au absolvit o facultate, nu putem estima direct folosind aceste date impactul educatiei universitare in general, neobservand salariul potential al celor fara facultate, daca ar urma si ei o facultate. Cei cu facultate sunt un grup "auto-selectat", care difera in caracteristici neobservabile (cercetatorului) de restul populatiei (eg. prin abilitatea pentru studiu). Heckman a dezvoltat un procedeu simplu constand in includerea propensitatii de a urma o facultate (estimata anterior in baza tuturor caracteristicilor individuale observabile) in aprecierea finala si corecta a efectului general al educatiei universitare asupra salariului individual.

Pentru Heckman calea pana la lauri s-a bazat pe aceeași rețetă, aplicată cu înțepănare din frageda copilărie: fii independent, perseverența și vei atinge excelența. Mai remarcabilă este însă foaia să de parcurs după acest *veni, vidi, vici*: punct și de la capăt. Iată ce mărturisea Heckman într-un eseu autobiografic din 2003: “Cele mai multe eseuri autobiografice sunt retrospective în loc să fie rapoarte de progres în cercetare... Eu nu sunt pregătit să-mi anunț retragerea. Am câștigat premiul Nobel la o vârstă relativ fragedă (56) și sper să am mulți ani de cercetare activă înaintea mea...Deci scriu acest eseu în ideea că trecutul este doar un prolog. “ Nimic mai elocvent ca mărturie în favoarea pasiunii umane perene pentru știință, cercetare, cunoaștere, pentru plăcerea continuă de a contribui la descifrarea și perfecționarea universului social sau natural.

Pentru mai multe informații:

<http://nobelprize.org/economics/>

<http://jenni.uchicago.edu/index.html>

Lives of the Nobel Laureates (4th edition), William Breit and Barry. T. Hirsch eds, MIT Press 2004

Eseu scris de Sebastian Buhai, doctorand în economie la Institutul Tinbergen și Universitatea Erasmus din Rotterdam, Olanda, www.tinbergen.nl/~buhai